

Kvalifikācijas darbs – Zīna “*NEW EAST*” (“JAUNIE AUSTRUMI”)

Lai gan *Perestroikas* un deviņdesmito gadu kulturālie un sociālie fenomeni tā pat kā šo laiku vides un grafiskais dizains izraisa lielu interesi rietumos, postpadomju zemēs daudzi ar šo laiku saistītie elementi tiek zināmā mērā ignorēti tamdēļ, ka šis periods asociējas ar negatīvām atmiņām un daudziem, kas to piedzīvoja, tas nešķiet ne eksotisks, ne saistošs. Šī projekta mērķis ir dramatisēt un romantizēt tā laika vēsturi un parādīt to saistošā veidā, izmantojot atraktīvu vizuālo valodu. Bandītiem, bezgaumīgām reklāmām, viltotiem zīmoliem un citām tā laika lietām, no kurām cilvēki cenšas aizbēgt, šajā zīnā būs citāda forma, kuru būs vēlme pētīt. Mērķtiecīga un apzināta bezgaumība, vulgaritāte un agresivitāte ir šīs zīnas vizuālās estētikas pamatā.

Ņemot vērā to, ka kvalifikācijas darbs ir orientēts uz šauru auditoriju, zīns ir ideāls formāts. Jau no pašiem zīnu kultūras pirmsākumiem, kas saistās ar 20. gadsimta sākumu, zīni bija sevi pieteikuši kā izdevumi, kuri ar vizuāliem un saturiskiem līdzekļiem protestē pret jebkāda veida sabiedrības ierobežojumiem un cenzūru. Ļoti bieži zīns kā formāts tika izmantots, lai sasniegtu nelielu auditoriju ar kopējam interesēm.

Kvalifikācijas darba mērķis – izveidot darbu, kas izpētīs izvēlēto tēmu no autora skatu punkta un dos ieinteresētajai auditorijai iespēju ar to iepazīties.

Lai sasniegtu vēlamo rezultātu, tika izpētīta informācija par tradīcijām, tendencēm un citiem elementiem saistībā ar sabiedrību un dzīvi deviņdesmito gadu sākumā. Analizējot tā laika vidi – krāsas, formas, stilus, fontus. Šīs lietas palīdz nodefinēt konkrētā darba sižetu un tā vizuālo raksturu.

Tika pētīti arī mūsdienu dizaina un mākslas piemēri, kur autori izmanto līdzīgus elementus un tēmas. Iedvesmojoties no visa apskatītā, tika meklēts individuāls piegājiens deviņdesmito gadu estētikas interpretācijai mūsdienu dizaina kontekstā. Kvalifikācijas darbā tiks pētīta zīna vēsture un drukāšanas tehniskās iespējas, kas palīdzēs attīstīt konceptu un izveidot to aktuālu ne tikai cilvēkiem, kam interesē zīni, bet arī tiem, kas ar šo formātu ir mazāk pazīstami.

Tieši tagad deviņdesmitajos gados dzimušie ir sasnieguši to vecumu, kad ar savu radošo darbību var ietekmēt tendences dizainā un mākslā un viss, kas viņiem bija apkārt bērnībā, ietekmē rezultātu. Tieši tāpēc šis zīns atradīs auditoriju arī starp cilvēkiem no postpadomju valstīm, kuri atceras deviņdesmitos gadus ne tikai kā grūtu periodu savā dzīvē, bet arī ir atvērti un ieinteresēti gremdēties atmiņās par tiem laikiem,

atsaukt atmiņā tā laika atmosfēru, un darīt to, uzlūkojot konceptuālus darbus par šo tēmu.

Mērķauditorija, kas ir pazīstama ar zīna formātu, vistīcamāk neizrādīs neizpratni par izvēlēto estētiku, jo liela daļa zīnu veidotāju izvēlas nestandarta vizuālo valodu un izteiksmes līdzekļus.

Veidojot zīnu, materiālu izvēle un formāti var būt visdažādākie. Klasiskais zīna izmērs ir A5, bet var būt A3 vai pilnīgi citi izmēri. Kā materiālu visbiežāk izmanto baltu papīru, tomēr ir arī zīni, kuros ir kartons, caurspīdīgi materiāli, tekstils un citi materiāli, ko ir iespējams apdrukāt. Vēsturiski materiālu izvēle bieži ir saistāma ar materiālu pieejamību, tāpēc visbiežāk tas bija vienkāršs balts papīrs. Septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados visbiežāk zīnus pavairoja, izmantojot kopētāju. Uz paredzētā formāta lapas kolāžas veidā tika izvietoti grafiskie un teksta elementi, kurus pēc tam kopēja un lapas saskavoja vai sašuva. Dažkārt izmantoja krāsainu papīru, lai radītu interesantāku efektu.

Mūsdienās mākslinieki bieži izvēlas veidot zīnu vienā vai divās krāsās, ne tikai dēļ ekonomiskiem apsvērumiem, bet arī dēļ izvēlētas estētikas. Mūsdienās zīni tiek realizēti ofsetā, digitālajā drukā, ar kopētāju, sietspiedē, zīmējot, gleznojot un daudzos citos veidos.